

I följd häraf får jag härmed vördsamt föreslå den ändring i tulltaxan, att råvaran skälspäck och späck göres tullfri, synnerligen som importen af späck utgör en obetydlighet i jämförelse med importen af tran.

Om remiss till Bevillnings-Utskottet anhålles.

L. J. Hierta.

N:o 133.

Af Herr C. E. Hjelm: Om ändring i Kongl. Förordningen den 21 Mars 1862, angående kommunal-styrelse på landet.

Af gällande lagar torde icke någon förorsakat en så allmän missbelåtenhet hos det stora flertalet af landets innevånare, som den närvarande kommunala röstbestämmelsen för landet.

Att inom kommunerna icke sällan — synnerligen der större egendomar, verk och andra industriela anläggningar förefinnas — några få personer, ja till och med en enda enskild persons tjenare, nu kunna, på grund af gällande lagbestämmelse, med åsidosättande af det stora flertalets önsknings och verkliga behof, ledda af enskilda intressen eller maktbegär, afgöra de kommunala angelägenheterna, tillsätta förtroendeposterna och dymedelst bestämma karakteren af en kommuns myndighets åtgärder, och detta utan att alltid känna personerna eller det samhälle, för hvilket lagarne föreskrivas, är lika nedslående som det är ett allmänt känt förhållande, hvilket påkallar den lagstiftande maktens snara mellankomst i och för oegentligheternas borttagande.

Hvad som nu göres i en kommuns gemensamma angelägenheter är i de flesta fall icke något sannt uttryck af den allmänna meningen; det är kapitalstyrkans maktspråk, som rätt ofta är både ekonomiskt och moraliskt skadligt. Allmänheten kan därför icke gerna anse dem, som genom kommunala val få sig gemensamma

angelägenheter anförtrodda, såsom sina representanter, utan såsom maktegarens. Härigenom uppkomma spända förhållanden, skadliga för det allmänna. Med misstro och ovilja uppfattar folket deras åtgärder, äfven om de äro väl tänkta, förestafvade af behofven samt förtjenta af understöd och erkännande. Den, som haft tillfälle att närmare känna folkets tänkesätt, finner äfven att denna misstro ofta urartar till afvoghet mot såväl den mäktige penningemannen som mot Statens tjänstemän, hvilka nu kunna styra kommunernas angelägenheter, om de äro enige.

En högst betänkelig likgiltighet för det allmänna gör sig till följd häraf gällande. Helsosam och nyttig utveckling och förkofran hämmas, ja så småningom utplånas, nyttig och nödvändig sparsamhet åsidosättes och sjelfva den gamla vördnadsbjudande fosterlandskärleken och den inre maningen att, uti hvad på individen ankommer, understödja Staten och vara landets värn, förslappas till följd af saknad uppmuntran och väckelse från kommunens sida. Den lifaktighet, som bör finnas hos hvarje svensk medborgare, kommer att saknas och på samma gång äfven grundvalarne för landets styrka. Vidare rubbas på många sätt det inbördes förtroendet emellan de olika samhällsklasserna. Öfversitteri och förakt å ena sidan, ovilja och misskännande å den andra intaga de rum, som böra vara upplättna åt människokärleken, förtroendet, högaktningen och tacksamheten.

Kunde man nu antaga, att större människokärlek, sakkännedom och urskiljning funnes hos den röstberättigade i förhållande till hans större röstetal, vore derom ingenting att säga, men beklagligen är detta icke regel, utan undantag, till följd hvaraf icke något hållbart skäl gifves för den så ofta upprepade satsen: »efter som man betalar, bör man ock rösta». Stöden för denna grundsats undanryckas äfven derutaf, att i de flesta fall det förefaller långt beqvämare för den stora kyrkogaren, den högre löntagaren, att betala sina utskylder, än för den mindre jordbrukaren, yrkesidkaren eller den med några hundra riksdalers lön försedde tjänstemannen. Dessa sednares utgifter äro väl till beloppet mindre, men dock svårare att anskaffa.

Det är på dessa grunder och stödjande mig på samma skäl, som Herr Ehrenborg uti sin motion i samma fråga under denna riksdag anført, som jag vördsamast får föreslå,

att Riksdagen behagade för sin del besluta en sådan förändring i nu gällande kommunallag för landet: att vid kommunal- och kyrkostämman ingen må uti fråga, som afser utgifter, tillmätas större antal röster, än som svarar mot en tiondedel af kommunens samfälda röstetal, samt vid val och andra frågor, som tillhöra dessa stämmor, alla, som utgöra bevillning, må ega lika rösträtt.

Stockholm den 28 Januari 1870.

C. E. Hjelm.